

Varavaltuutettu Mikko Haapalan ym. valtuustoaloite luottamuspaikkaneuvottelujen käytäntöjen kehittäminen kuntavaaleissa

Kaupunginvaltuusto 20.09.2021 § 97

Varavaltuutettu Mikko Haapala luki ja jätti seuraavan 8 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen:

Vaalit ja luottamuspaikkaneuvottelut ovat takanapäin. Vaalit käytiin poikkeuksellisissa oloissa, ja neuvotteluita luottamuspaikoista jouduttiin käymään keskellä parasta kesälomasesonkia. Kiitoksia kaikille mukana olleille. Nyt kun asiat ovat vielä tuoreessa muistissa, on hyvä hetki arvioida onnistumisia ja epäonnistumisia.

Kun katsoo kokonaisuutta, voi todeta, että tehtävä on suoritettu: viimeisetkin paikat on vihdoin saatu täytettyä. Itse neuvotteluprosessi ei kuitenkaan ollut kaikilta osin täysin onnistunut. Neuvotteluihin liittyvää materiaalia, kuvausta prosessin etenemisestä tai kokousmuistioita ei ollut saatavissa kirjallisesti. Myöskään listat luottamuspaikkajaosta eivät olleet ajallaan valmiita, eikä niitä käyty yhdessä läpi neuvotteluosapuolten kesken ennen viranhaltijoille toimittamista. Tästä seurasi sekaannuksia ja erilaisia korjaustarpeita ja korjausten korjaustarpeita. Viranhaltijat joutuivat tekemään ylimääräistä työtä ja kyselemään perään, kun heille toimitetut listat eivät täyttäneet esimerkiksi lain tasa-arvovaatimuksia. Tämä jätti ainakin Vihreiden valtuustoryhmän hämmennyksen valtaan.

Naantalissa kaksi puolueiden muodostamaa ryhmittymää, eli teknistä vaaliliittoa, jakoi paikat ensin kahteen osaan. Sen jälkeen nämä ryhmittymät jakoivat paikat keskenään. Tätä menetelmää käytettäessä sitä usein täydennetään pistetaulukon avulla, sillä muuten menetelmä suosii liikaa suuria pienten kustannuksella.

Naantalissakin on olemassa pisteytysmenetelmä paikkojen jakamiseen mahdollisimman reilusti ja vaalitulosta vastaavasti. Tänäkin vuonna neuvottelut aloitettiin pistetaulukoon tutustumalla. Lopulta taulukkoa ei kuitenkaan käytetty lainkaan suuremman neuvotteluosapuolen näin yksipuolisesti päättäessä. Tällaiset suuret neuvotteluita koskevat päälinjat, kuten esimerkiksi se, käytetäänkö pistetaulukkoa vai ei, olisi sovittava jo ennen vaaleja.

Meillä kaikilla on vastuu äänestäjille. Kaikkien on voitava luottaa siihen, että vaalien tulos toteutuu ja äänestäjien tahto näkyy luottamuspaikkajaossa. Kaupunginjohtaja on toivonut tällä valtuustokaudella panostettavan toimintakulttuurin kehittämiseen, avoimeen ja rakentavaan keskusteluun sekä ryhmien välisiin neuvotteluihin. Tervehdimme näitä tärkeitä huomioita ilolla.

Tärkeää olisikin nyt luoda luottamuspaikkaneuvotteluihin käytännöt, joiden taakse jokainen puolue voi asettua ja joita jokainen puolue voi pitää hyvinä ja oikeudenmukaisina riippumatta puolueen kulloisestakin kannatuksesta. Hyvä hallintotapa, jossa kaikki tietävät, mitä tapahtuu ja millä ehdoilla, on reilu ja selkeä niin puolueille kuin viranhaltijoillekin. Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat modernin demokratian elinehtoja.

Tärkeää on saada vaalitulos, eli demokratia toteutumaan ja näkymään luottamuspaikkajaossa vaalikauden ajaksi.

Välttääksemme vastaavan tilanteen tulevissa vaaleissa me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Naantalin kaupunki perustaa kaikkien puolueiden edustajista, sekä hallinnon johtavista viranhaltijoista muodostuvan työryhmän. Työryhmän tehtävänä olisi pohtia luottamuspaikkaneuvottelujen prosessia ja muodostaa esitys neuvottelukäytännöistä tulevaisuuden vaaleja varten.

Päätös Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 27.09.2021 § 366
1442/00.01.02.03/2021

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen hallintopalvelujen valmisteltavaksi. Aloitteen vastuuvastavalmistelijaksi nimetään hallintojohtaja Riitta Luotio.

Valtuustoaloitteen käsittelyprosessi saa kestää korkeintaan yhden vuoden aloitteen jättämisestä lukien.

Päätös Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.